

Statsråd Siv Jensen
Att: arkiv.postmottak@fin.dep.no

Vår ref. LM

Oslo, 9. februar 2018

Diabetesforbundets innspill til statsbudsjettet for 2019

Diabetesforbundet er en uavhengig interesseorganisasjon for folk som har diabetes og andre som er interessert i diabetes. Forbundet ble stiftet i 1948 og har omkring 35.000 medlemmer, 19 fylkeslag og 138 lokalforeninger.

Diabetesforbundet jobber for et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

Her følger Diabetesforbundets innspill til statsbudsjettet for 2019:

- **Vi mener særfradragsordningen for store sykdomsutgifter bør åpnes opp for skattytere med samme typer utgifter som de som har beholdt ordningen fra inntektsårene 2010 og 2011. Nye bør inkluderes for inntektsåret 2018 og senere inntektsår inntil alternative ordninger er på plass.**
- **Diabetesforbundet ber regjeringen utrede hvordan prispolitiske virkemidler kan brukes mer aktivt og målrettet for å dreie befolkningens forbruk mot sunne mat- og drikkevarer.**

Særfradrag for store sykdomsutgifter

Særfradrag for store sykdomsutgifter gjelder i dag kun for de skattyterne som har fått innvilget særfradrag for inntektsårene 2010 og 2011. Dette var ment som en overgangsordning da særfradragsordningen skulle fases ut i løpet av en periode på tre år, fra og med inntektsåret 2012. Denne overgangsordningen har blitt en permanent ordning ettersom overgangsreglene har blitt

videreført hvert år. Dette innebærer at det kun er noen få som blir kompensert for sykdomsutgifter, mens andre er utestengt fra ordningen, noe Diabetesforbundet mener er dypt urettferdig.

For personer med diabetes betyr særfradraget for store sykdomsutgifter en kompensasjon for utgifter som følger av sykdommen, men som ikke dekkes av andre støtteordninger. Dette er utgifter som hver for seg ikke utgjør så mye, men samlet er de en økonomisk belastning for mange. Sykdomsutgifter for behandling av diabetes er i all hovedsak knyttet til egenbehandling for å forebygge alvorlige komplikasjoner som hjerte- og karsykdom, blindhet, nyresykdom og amputasjon av føtter. Å få en kompensasjon for slike utgifter, gir ekstra insentiver til å ta bedre vare på seg selv og drive god egenbehandling, og dermed leve så godt som mulig med sykdommen. Dette sparer den enkelte for mye lidelse og samfunnet for store kostnader.

Diabetesforbundet ber regjeringen om å utrede andre måter å skjerme for store sykdomsutgifter som faller utenfor dagens støtteordninger.

Vi mener særfradragsordningen for store sykdomsutgifter bør åpnes opp for skattytere med samme typer utgifter som de som har beholdt ordningen fra inntektsårene 2010 og 2011. Nye bør inkluderes for inntektsåret 2018 og senere inntektsår inntil alternative ordninger er på plass.

Prispolitiske virkemidler i folkehelsepolitikken

Den største andelen av for tidlig død i befolkningen skyldes de ikke-smittsomme sykdommene; hjerte- og karsykdommer, kroniske lungesykdommer, kreft og diabetes type 2¹. Felles risikofaktorer for disse sykdommene er knyttet til helserelatert atferd som usunt kosthold, røyking, inaktivitet og alkoholbruk. Norge har forpliktet seg til WHO sitt mål om å **redusere for tidlig død av ikke-smittsomme sykdommer med 25 prosent innen 2025**². Dette krever en offensiv innsats hvor flere tiltak og virkemidler tas i bruk.

Pris er av stor betydning for forbruksmønsteret vårt når det gjelder mat. Generelt er grupper med lavere sosioøkonomisk status mer prissensitive. Pris har også innvirkning på forbruket til barn og unge. Diabetesforbundet mener prisvirkemidler på mat og drikke må brukes mer aktivt i arbeidet for å fremme sunt kosthold, forebygge overvekt og utjevne sosiale helseforskjeller

Den offentlige folkehelsepolitikken må gjenspeile forholdet mellom individets valgfrihet og forhold i samfunnet som den enkelte ikke kan kontrollere. Strukturelle og befolkningsrettede tiltak gjennom finanspolitiske virkemidler er nødvendig, og det må tydeliggjøres i den økonomiske politikken og i konkrete satsinger over statsbudsjettet.

WHO understreker også behovet for befolkningsrettede, strukturelle tiltak og anbefaler å ta i bruk prisvirkemidler for å fremme et sunt kosthold. De anbefaler særlig avgiftsøkning og viser til at det er mer effektivt enn prisreduksjon. Vi har sett positive resultater av slike tiltak på både tobakks- og alkoholområdet. Sukkeravgiften er et tiltak som kan bidra til dette, men dagens ordning er uklart, lite

¹ Samfunnsutvikling for god folkehelse – Rapport om status og råd for videreutvikling av folkehelsearbeidet i Norge, Helsedirektoratet 06/2014

² NCD-strategi (2013–2017)

treffsikker og får uhensiktsmessige konsekvenser. For å oppnå ønsket effekt må den konkretiseres og bli mer målrettet.

Diabetesforbundet ber regjeringen utrede hvordan prispolitiske virkemidler kan brukes mer aktivt og målrettet for å dreie befolkningens forbruk mot sunne mat- og drikkevarer.

Kontaktinformasjon: Linda Markham, politisk rådgiver. Epost: linda.markham@diabetes.no eller telefon: 994 17 704.

Med vennlig hilsen

diabetesforbundet

Nina Skille
forbundsleder

Bjørnar Allgot
generalsekretær